

RTU studiju kurss "Latviešu literatūras un kultūras vēsture I"**OL000 Liepājas akadēmija****Vispārējā informācija**

Kods	LA1058
Nosaukums	Latviešu literatūras un kultūras vēsture I
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Inta Genese-Plaude - Pasniedzējs
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kursā tiek aplūkotas 16.-19.gs.90.gadu perioda latviešu literatūras un kultūras vēstures savstarpēji saistītās svarīgākās parādības, kopsakarības, problēmas un autori; tiek analizēti spilgtākie literāro parādību vai autoru reprezentējošie teksti.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir sniegt izpratni un zināšanas par latviešu literatūras un kultūras attīstības būtiskākajām parādībām, kopsakarībām, problēmām un autoriem saiknē ar kultūras un literatūras procesiem Eiropā 16.-19. gs. Studiju kursa uzdevumi ir atklāt latviešu pirmsnacionālās literatūras un nacionālās literatūras sākuma spilgtākos tekstus un autorus saistībā ar kultūras attīstību - analizēt literārās parādības kultūras vēstures kontekstā, - pētīt tradīcijas un inovācijas saskarsmes konkrētu autoru daiļradē laikmetu tendenču kontekstā, - pilnveidot teksta analītiskas interpretācijas prasmes un kompetences, lietojot iegūtās zināšanas praksē un strādājot grupā.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Daiļdarbu lasīšana un analīze, zinātniskās literatūras lasīšana un analīze semināros; literāro darbu receptijas izpēte citos mākslas veidos (spēlfilmu, teātra izrāžu skatīšanās un analīze); ziņojumu un prezentāciju gatavošana un prezentēšana auditorijā par norādītajām tēmām; rakstiska 1 daiļdarba mākslinieciskās formas analīze.
Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1. Latviešu literatūras vēsture 3 sēj. (red. V. Hausmanis), 1. sēj.-R., 1998. 2. M.Losberga.A.Grigulis.O.Čakars. Latviešu literatūras vēsture no pirmsākumiem līdz 19.gs.80.gadiem.-R., 1987 (vai 1990). 3. Inga Sarma. Latvijas kultūras vēsture.- RaKa, 2003. 4. Avotiņa A., Blūma D., Līdaka A., Ņefedova I., Šmite E. Latvijas kultūras vēsture.- R., Zvaigzne ABC, 2004. 5. Grāmatas un grāmatnieki. R.- „Zinātne”, 1986. 6. Māra Grudule. Latviešu dzejas sākotne 16. un 17. gadsimtā kultūrvēsturiskos kontekstos. Rīga: LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts, sērija: "Latviešu literatūras vēsture", 2017. 7. Kalnačs B. Pavērsiens. Rūdolfs Blaumanis latviešu un Eiropas literatūrā. LU LFMI, 2022. Publicistika un daiļliteratūra/Publications and fiction: 1.Latviešu teksti XVI un XVII gadsimtā. Mācību līdzeklis studentiem.- R. un L.,1967. 2. Latviešu teksti XVIII gadsimtā. Mācību līdzeklis studentiem.-R. un L.,1968. 3. Bībele(fragmenti). 4. G.F.Stenders. Dzeja. - R., 2001. (fragmenti) 5. G.F.Stenders. Augstas gudrības grāmata. - R., 1988. (fragmenti) 6. Auseklis. Dzeja. R., 1956. vai - Izlase, 1927. 7. A.Pumpurs. Lāčplēsis. - R., 1988. 8. Ād.Alunāns. Kas tie tādi, kas dziedāja? - R., 1982. (1 luga pēc izvēles) 9. R. Blaumanis. 1)Noveles. 2)Luga: "Indrāni" vai "Pazudušais dēls", "Skroderdienas Silmačos" u.c.// Kopoti raksti 9 sēj. - R., 1993- 1999. 10. A. Deglavs. Zeltēnīte. 12. Jansons- Brauns Janis. „Domas par jaunlaiku literatūru” – fragmenti. – Latviešu literatūras kritika 6 sēj., 1. sēj. 12. E. Veidenbaums. Dzeja.- Valters un Rapa, 2008. Papildu/Additional: 1. A. Johansons. Latviešu literatūra: No viduslaikiem līdz 1940. gadam.- Stokholma, 1953. 2. E.Dunsdorfs. Pirmās latviešu Bībeles vēsture. - Mineapole, 1979. 3. A.Johansons. Latvijas kultūras vēsture. - Stokholma, 1975., 2011. 4. K.Karulis. Bībeles pirmais izdevums latviešu valodā. - R., 1987. 5. Latviešu literatūras kritika. I sēj. - R., 1956. 6. A.Apīnis. Soli. - R., 2000. 7. Ideju vēsture Latvijā. Antoloģija. - R., 1995. 8. Volkova L.- monogrāfijas par R. Blaumani un E. Veidenbaumu. Citi informācijas resursi/Other sources of information: Periodika, Interneta u.c. resursi/Periodicals, Internet, etc.: žurnāli un avīzes: „Domuzīme”, „Karogs” (arhīvs), „Kultūras Diena”, „Ir”, „Rīgas Laiks”; Interneta resursi: www.filmas.lv ; www.punctummagazine.lv; www.satori.lv; www.kulturaskanons.lv, www.filmas.lv www.kroders.lv
Nepieciešamās priekšzināšanas	Literatūrzinātne

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas	Nepilna laika neklātienes studijas
--------	---	------------------------------------

	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1.tēma.Literatūras un kultūras studijas, to savstarpējā saikne. Literatūras vēstures periodizācija. 1.lekcija:Izpratne par pirmsnacionālās un nacionālās literatūras terminiem, saikne ar kultūras vēsturi. 1.seminārs:Literatūras vēstures pētniecības principi un uzdevumi.	2	2	2	6
2.tēma. 16.gadsimta literatūra un kultūra. 17. gadsimta literatūras briedums. 2.lekcija: Vēsturiskā un kultūras situācija. Bībele latviešu kultūrā. Lasīšanas tradīcija. G. Mancelis latviešu kultūras vēsturē: sprediķi un vārdnīca. 2.seminārs: Bībeles tulkojuma vēsture: J. Reiters un E. Gliks. J. Višmaņa „Nevācu Opics”.	2	4	2	8
3.tēma.Apgaismes kultūra un laicīgās literatūras sākums 18.gadsimtā. 3.lekcija: Vecais Stenders kā Eiropas Apgaismes ideju nesējs un viņa dzeja - ziņģes un odas. 3.seminārs:Vecā Stendera Populārzinātniskā grāmata "Augstas gudrības grāmata" un pasakas.	4	6	2	8
4.tēma.19.gadsimta sociokultūras situācija. Nacionālā atmoda. Grāmatu lasīšanas tradīcijas. 4.lekcija:Nacionālās un populārās literatūras uzplaukums. 4.seminārs: Jaunlatviešu kustība, ideoloģija un literatūra; preses nozīme literatūras attīstībā.	2	6	2	8
5.tēma.Pirmās estētiskās paradigmas. 5.lekcija:Tautiskā romantisma kā kultūrtipa ģenēze, tā izpausmes Ausekļa dzejā. Liroepika latviešu kultūrā.A. Pumpura eposs „Lāčplēsis” 5.seminārs: Reālisma un romāna žanra sākums. Brāļu Kaudzīšu romāns “Mērnieku laiki”	4	8	2	8
6.tēma.Latviešu teātra sākumi. 6.lekcija:Latviešu teātra un dramaturģijas sākums. 6.seminārs: Ādolfs Alunāns – „latviešu teātra tēvs”, 1 komēdijas (pēc izvēles) analīze.	4	6	2	8
7.tēma.19. gs. 90. gadu literārā kultūra Eiropas kultūras kontekstā. 7.lekcija: Polifonija un ambivalence latviešu literatūras estētiskajās izpausmēs. Jaunās Strāvas fenomēns. 7.seminārs: Literatūrkritikas tendences, 1 literatūrkritikas teksta (pēc izvēles) raksturojums	4	6	2	6
8.tēma.Reālisma sākumi, psiholoģiskais reālisms. 8.lekcija:Modernisma iezīmes un psiholoģiskā reālisma iezīmes Rūdolfa Blaumaņa literārajā praksē. 8.seminārs: Izvēles problēmas risinājums R.Blaumaņa novelēs un dramaturģijā.	4	6	0	6
9.tēma.Sociālais reālisms. 9.lekcija: Pārskats par romāna žanra attīstību 19.gs.90.gados. 9.seminārs: Naturālisma eksperimenti. Augusta Deglava īsromāns “Zeltenīte”.	4	6	2	6
10.tēma.Modernās dzejas sākums. 10.lekcija: E.Veidenbauma ideju un daiļrades raksturojums. 10.seminārs: E.Veidenbauma dzejas raksturojums.	2	2	0	4
Kopā:	32	52	16	68

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Zināšanas: Pārzina un izprot latviešu literatūras attīstības vēsturisko procesu un loģiku. Zina latviešu literatūras pirmo estētisko paradigmu, veidu, žanru u. c. pamatzīmes, lieto literatūrteorētisko terminoloģiju to analīzē.	Daiļdarbu analīzes vērtējums, semināra tēmu komunikācija, zinātniskās literatūras izpratne un lietojums tēmu analīzē; 1 daiļdarba mākslinieciskās izveides rakstiskas analīzes vērtējums.
Prasmes: Prot analizēt literāros tekstus konkrēta laikmeta un kultūras kontekstā. Prezentē patstāvīgā pētnieciskā darba rezultātus, izmantojot modernās tehnoloģijas.	Daiļdarbu analīzes vērtējums, semināra tēmu komunikācija, zinātniskās literatūras izpratne un lietojums tēmu analīzē.
Kompetences: Analīzē piedāvātos latviešu literatūras vēstures tekstus, zinātnisko literatūru kultūras un sociālās vēstures kontekstā. Kombinējot literatūras un kultūras zināšanas, un apgūtās teksta interpretācijas prasmes, kritiski izvērtē un seko līdzi mūsdienu literatūrvēsturiskiem pētījumiem.	Daiļdarbu analīzes vērtējums, semināra tēmu komunikācija, zinātniskās literatūras izpratne un lietojums tēmu analīzē.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Aktīvs darbs semināros (pozitīvs vērtējums par semināra jautājumu komunikāciju)	50
1 starptesta-kontroldarba izpilde	20
1 daiļdarba mākslinieciskās izveides rakstiskas analīze	20
Gala pārbaudījums – tests	10
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0		*	